

การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการสอนแบบสืบเสาะ

หาความรู้ 5 ขั้น (5Es) และคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI)

**Developing critical reading ability for Mathayom 3 students with a set of
learning activities on the 5-step inquiry-based teaching method (5Es)
and computer assisted instruction (CAI). Sanambin School,
Khon Kaen Primary Education Area 1**

อรินดา บรรณวงษา

โรงเรียนสนามบิน

Arinda Bannawongsa

Sanambin School, Thailand

E-mail: arinda2519@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ให้มีจำนวนนักเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม 2) พัฒนาผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขั้นพื้นฐาน (O-NET) รายวิชาภาษาไทย มาตรฐาน ท 1.1 (5Es) มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้นร้อยละ 10 3) พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย มีจำนวนนักเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม และ 4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5Es) และคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) มีกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้คือ นักเรียน ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3/2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนสนามบิน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 จำนวน 32 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย จำนวน 18 แผน 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย 3) แบบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ 4) รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขั้นพื้นฐาน (O-NET) รายวิชาภาษาไทย มาตรฐาน ท 1.1 และ 5) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3/2

* วันที่รับบทความ : 12 พฤศจิกายน 2566; วันที่แก้ไขบทความ 2 ธันวาคม 2566; วันที่ตอบรับบทความ : 3 ธันวาคม 2566

ผลการศึกษาพบว่า

- 1) ผลการพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ มีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ 28 คน คิดเป็นร้อยละ 87.50 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้
- 2) ผลการพัฒนาผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขั้นพื้นฐาน (O-NET) รายวิชาภาษาไทย มาตรฐาน ท 1.1 พบว่า นักเรียนปีการศึกษา 2563 หลังการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้น จาก ปีการศึกษา 2562 เป็นจำนวนร้อยละ 30.08 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด
- 3) ผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทย พบว่า นักเรียนที่ผ่านเกณฑ์จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 87.50 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้
- 4) ผลการศึกษาความพึงพอใจโดยภาพรวม พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5Es) และคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) มีความพึงพอใจค่าเฉลี่ยโดยรวม 4.68 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.67 แปลผลว่า นักเรียนมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับดีมาก

คำสำคัญ: การอ่าน; วิจารณ์; การสอนแบบสืบเสาะ

Abstract

The objectives of this study are: 1) Develop critical reading ability with no less than 70 percent of students passing the criteria of 70 percent of the full score. 2) Develop basic national educational test results (O -NET) Thai language subject, standard T 1.1 (5Es), has an average score increase of 10 percent. 3) Develop learning achievement in Thai language, with the number of students not less than 70 percent passing the criteria with 70 percent of the score. and 4) to study satisfaction with learning management with a set of learning activities using the 5-step inquiry method (5Es) and computer assisted instruction (CAI). There is a target group used in the study. This time is Mathayom 3/2 students, semester 1, academic year 2020, 32 people. The tools used in the study consisted of 1) 18 Thai language learning plans, 2) Thai language achievement test, 3) reading ability test. 4) Report on the results of the Basic National Education Test (O-NET), Thai language subject, Standard Th 1.1 and 5) Satisfaction questionnaire of Mathayom 3/2 students.

The results of the study found that

- 1) Results of developing critical reading ability There were 28 students who passed the criteria, accounting for 87.50 percent, which is higher than the specified criteria.
- 2) The results of the development of the results of the basic national educational test (O-NET) in the Thai language subject, Standard Th 1.1, found that students in the 2020 academic year after using the learning activity kit had an increase in average scores from the 2019 academic year. 30.08 percent is higher than the specified threshold.

3) The results of the development of learning achievement in the Thai language subject found that 29 students passed the criteria, accounting for 87.50 percent, which is higher than the specified criteria.

4) Results of the overall satisfaction study found that students were satisfied with the learning management that emphasized the critical thinking process with a learning activity set using the 5-step inquiry-based teaching method (5Es). and Computer Assisted Instruction (CAI) had an overall mean satisfaction of 4.68 and a standard deviation of 0.67, meaning that the students' satisfaction level was at a very good level.

Keywords: Reading; Judgment; Inquiry-Based Teaching

บทนำ

ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติและเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการศึกษาและการอ่านก็มีความจำเป็นกับมนุษย์เพราะโลกมีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มนุษย์จึงต้องให้ความสนใจในเรื่องของการอ่านเพิ่มมากขึ้น เพื่อจะได้รู้ทันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และจุดเน้นที่ต้องการให้เกิดกับนักเรียนคือเน้นทักษะการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง รักการอ่าน นักเรียนต้องได้รับการฝึกปฏิบัติที่ทำได้ คิดเป็นและแก้ปัญหาได้

การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจะช่วยพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียนในการแสวงหาความรู้ ความจริง เพื่อให้ได้ความรู้ที่ถูกต้องโดยอาศัยการแปลความ ตีความหมายข้อมูลและลงข้อสรุป อย่างมีเหตุผล นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ (สุชาติ วรรณขาว, 2549) การอ่านอย่างมีวิจารณญาณมีความสำคัญเพราะช่วยในการรับสารได้ถูกต้อง ผู้อ่านสามารถแยกแยะส่วนต่าง ๆ และมองเห็นความสำคัญของทุกส่วนที่มาประกอบกัน ฝึกให้ผู้รับสาร มีกระบวนการคิดที่ลึกซึ้งและสร้างสรรค์ รู้จักใช้วิจารณญาณไตร่ตรอง ไม่เป็นคนหลงเชื่อง่ายหรือตกเป็นเหยื่อของคำโฆษณาที่เกินจริง มีทักษะในการแยกแยะและหาแนวทางแก้ไขอย่างมีประสิทธิภาพช่วยให้เป็นผู้มีความรอบคอบ และมีเหตุผลยิ่งขึ้น ช่วยให้มีความรู้ที่กว้างขวางและ เป็นแนวทางให้รู้จักแสวงหาความรู้เพิ่มเติมได้ (อรอนงค์ ตั้งก่อเกียรติ, 2542)

การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นการอ่านที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการที่จะนำมาพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเพราะสามารถทำให้นักเรียนได้ใช้ความคิด พิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบ แยกแยะข้อเท็จจริงออกจากความคิดเห็น และเป็นคนมีเหตุผลสำหรับรูปแบบวิธีการสอนซึ่งมีหลากหลายรูปแบบ ครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มสาระต้องทราบวิธีสอนแบบต่างๆ และตระหนักว่าไม่มีวิธีสอนใดดีที่สุด ที่จะสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้ทั้งหมด และไม่ใช่วิธีสอนใดใช้ได้ดีที่สุดสำหรับนักเรียนทุกคนหรือสำหรับครูทุกคน ดังนั้นครูทุกคนต้องมีความรู้ มีทักษะในการสอนแบบต่างๆ และสามารถใช่วิธีสอนนั้น ให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาความสามารถของนักเรียน (Joyce and Weil, 1980) อีกทั้งนักเรียนมีความแตกต่างระหว่างบุคคล ครูผู้สอนจึงควรใช่วิธีสอนหลายๆ วิธีเข้ามาช่วยในการสอนและฝึกฝนนักเรียนจึงต้องมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจที่จะลดปัญหาความแตกต่างระหว่างบุคคล และหาแนวทางในการ

แก้ปัญหาเรื่องการอ่านจึงต้องปรับกระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร ผู้วิจัยจึงเลือกวิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5Es) ซึ่งมีนักการศึกษากล่าวไว้ว่าเป็นการสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้ที่แสวงหาความรู้เกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่นักเรียนไม่เคยมีความรู้ในสิ่งนั้นมาก่อน โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ เป็นการสอนที่เน้นทักษะกระบวนการแสวงหาความรู้ที่ช่วยให้นักเรียนได้ค้นพบความจริงต่างๆ ด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนได้มีประสบการณ์ตรงในการเรียนรู้เนื้อหาวิชา ซึ่งครูต้องมีการเตรียมสภาพแวดล้อม ในการเรียนรู้ ศึกษาโครงสร้างของกระบวนการสอน การจัดลำดับเนื้อหาโดยครูทำหน้าที่คล้ายผู้ช่วย นักเรียนทำหน้าที่คล้ายผู้จัดวางแผนการเรียนนักเรียนเป็นผู้เริ่มต้นในการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีความกระตือรือร้นที่จะศึกษาหาความรู้ โดยใช้วิธีการเปลี่ยนแนวความคิดจากการเป็นผู้รับมาเป็นผู้แสวงหาความรู้เป็นวิธีการสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียนคิดเป็น ทำเป็นแก้ปัญหาเป็นโดยใช้ทักษะกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5Es) นอกจากนี้วิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Cycle) ซึ่งมี ขั้นตอนดังนี้ 1) ขั้นสร้างความสนใจ เป็นการนำเข้าสู่บทเรียนหรือเรื่องที่สนใจ ซึ่งอาจเกิดขึ้นเองจากความสงสัยหรืออาจเริ่มจากความสนใจของตัวนักเรียนเองหรืออาจเกิดจากการอภิปรายในกลุ่ม เรื่องที่น่าสนใจอาจมาจากเหตุการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ในช่วงเวลานั้น หรือเป็นเรื่องที่เชื่อมโยงกับความรู้เดิมที่เพิ่งเรียนรู้มาแล้วเป็นตัวกระตุ้นให้นักเรียนสร้างคำถาม กำหนดประเด็นที่จะศึกษา 2) ขั้นสำรวจและค้นหา เมื่อทำความเข้าใจในประเด็นหรือคำถามที่สนใจจะศึกษาอย่างถ่องแท้แล้วก็มี การวางแผนกำหนดแนวทางการสำรวจตรวจสอบ ลงมือปฏิบัติเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศหรือปรากฏการณ์ต่าง ๆ วิธีการตรวจสอบอาจทำได้หลายวิธี เช่น ทำการทดลอง ทำกิจกรรมภาคสนาม การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อช่วยสร้างสถานการณ์จำลอง (simulation) การศึกษาหาข้อมูล จากเอกสารอ้างอิง หรือแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลอย่างเพียงพอที่จะใช้ในขั้นต่อไป 3) ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป เมื่อได้ข้อมูลอย่างเพียงพอจากการสำรวจตรวจสอบแล้วจึงนำข้อมูล ข้อมูลสารสนเทศที่ได้มาวิเคราะห์ แปลผล สรุปผล และนำเสนอผลที่ได้ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น บรรยายสรุป สร้างแบบจำลองทางคณิตศาสตร์หรือวาดรูป สร้างตาราง 4) ขั้นขยายความรู้ เป็นการนำความรู้ที่สร้างขึ้นไปเชื่อมโยงกับความรู้เดิมหรือแนวคิดที่ได้ค้นคว้าเพิ่มเติม หรือนำแบบจำลองหรือข้อสรุป ที่ได้ไปใช้อธิบายสถานการณ์หรือเหตุการณ์อื่น 5) ขั้นประเมินผล เป็นการประเมินการเรียนรู้ด้วยกระบวนการต่างๆ ว่านักเรียนมีความรู้อะไรบ้าง อย่างไร และมากน้อยเพียงใดจากขั้นนี้จะนำไปสู่การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในเรื่องอื่นๆ การสอนสืบเสาะหาความรู้มีข้อดีซึ่งมีนักการศึกษา สุพิน บุญชูวงศ์ (2530) กล่าวว่า การสืบเสาะหาความรู้มีประโยชน์ดังนี้

1. ทำให้นักเรียนได้ใช้ความคิดมากกว่าความจำ
2. ช่วยสร้างสรรค์ความเป็นประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียน
3. ส่งเสริมการค้นคว้าหาความรู้เพราะบางเรื่องนักเรียนต้องไปศึกษาเพิ่มเติม

4. นักเรียนได้มีโอกาสพัฒนาความคิดอย่างเต็มที่ ได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจึงมีความอยากรู้ตลอดเวลา
5. นักเรียนมีโอกาสฝึกความคิดและฝึกปฏิบัติทำให้ได้เรียนรู้วิธีจัดระบบความคิด วิธีแสวงหาความรู้ด้วยตนเองทำให้สามารถจดจำได้นานและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้
6. นักเรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนการสอน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5Es) และคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้มีจำนวนนักเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม
2. เพื่อพัฒนาผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐาน (O-NET) รายวิชาภาษาไทย มาตรฐาน ท1.1 ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5Es) และคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้นร้อยละ 10
3. เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5Es) และคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้มีจำนวนนักเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5Es) และคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ระเบียบวิธีการวิจัย

รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) แบบกึ่งการทดลองในชั้นเรียน ตามแนวคิด Kemmis & McTaggart (1992 อ้างถึงใน คงศักดิ์ ธาตุทอง, 2543) โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามวงจรการวิจัยเชิงปฏิบัติการ PAOR ประกอบด้วย 1) ขั้นวางแผน (Planning) 2) ขั้นปฏิบัติการ (Action) 3) ขั้นสังเกตการณ์ (Observation) และ 4) ขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติ (Reflection) สำหรับกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 โรงเรียนสนามบิน อำเภอมะนัง จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 32 คน โดยการใช้แบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือก ดังนี้ 1) ผู้วิจัยทำการสำรวจและวิเคราะห์สภาพปัญหาของผู้เรียน พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 โรงเรียนสนามบิน ขาดทักษะการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะการแก้ปัญหาและการแสดงความคิดเห็น

คิดเห็น ในชั้นเรียนและ 2) ผู้วิจัยทำการศึกษาและวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนซึ่งมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จากผลการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Local Assessment System: LAS) ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

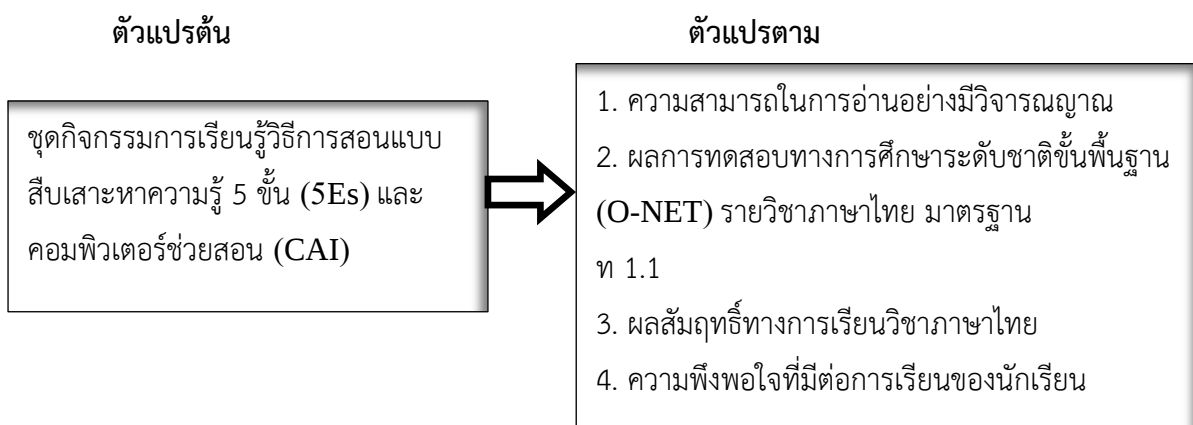
เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ 1) เครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติการวิจัย 2) เครื่องมือที่ใช้สะท้อนผลการปฏิบัติการวิจัย และ 3) เครื่องมือที่ใช้ประเมินผลการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้ (1) เครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติการวิจัย ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการสอนอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จำนวน 18 แผนการจัดการเรียนรู้ ใช้เวลาในจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวม 20 ชั่วโมง ซึ่งผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.43 ซึ่งอยู่ในระดับมาก (2) เครื่องมือที่ใช้สะท้อนผลการปฏิบัติการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู 2) แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน 3) แบบบันทึกความคิดเห็นของนักเรียน 4) แบบบันทึกผลการจัดการเรียนรู้ กตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ เป็นแบบอัตนัย 2 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency) อยู่ระหว่าง 0.67–1.00 สำหรับการหาประสิทธิภาพของแบบวัดใช้โปรแกรมสำเร็จรูป B-Index 5) แบบทดสอบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณท้ายวงจร เป็นแบบปรนัยชนิดเลือก Win 7.0 ของสาคร แสงผึ้ง (2546) ซึ่งมีความยากง่ายระหว่าง 0.29–0.71 ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.20–0.75 และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.82 (3) เครื่องมือที่ใช้ประเมินผลการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ มีค่าดัชนี ความสอดคล้อง (Index of Consistency) อยู่ระหว่าง 0.67–1.00 สำหรับการหาประสิทธิภาพของแบบวัดใช้โปรแกรมสำเร็จรูป B-Index Win 7.0 ของสาคร แสงผึ้ง (2546) ซึ่งมีความยากง่ายระหว่าง 0.21–0.71 ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.22–0.71 และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.78 และ 2) แบบวัด ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณร่วมกับเทคนิค การสอนอ่าน SQ4R โดยมีลักษณะเป็นมาตร ประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency) อยู่ระหว่าง 0.67–1.00 สำหรับการหาประสิทธิภาพของแบบวัดใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach (1951 อ้างถึงใน ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538) ซึ่งมีความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.84

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้ 1) ก่อนการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้วิจัยได้ดำเนินการประชุมและชี้แนะแนวทางในการทำวิจัยในครั้งนี้กับนักเรียนกลุ่มเป้าหมายและผู้ช่วยวิจัย เพื่อสร้างข้อตกลงและทำความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับวิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5Es) และคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) 2) การจัดกิจกรรม

การเรียนการสอน โดยดำเนินตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ โดยผู้ช่วยวิจัยทำหน้าที่ เข้าสังเกตการสอนตามกำหนด และทำการบันทึกข้อมูลจากเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในขณะดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนของผู้วิจัย จากนั้นผู้วิจัยทำการบันทึกข้อมูลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหลังจากสิ้นสุดการสอนในแต่ละชั่วโมง และใช้แบบบันทึกความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และแบบบันทึกผลการจัดการเรียนรู้ เมื่อสิ้นสุดการสอนในแต่ละชั่วโมง โดยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ร่วมกับผู้ช่วยวิจัย เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขและปรับปรุงกิจกรรมการเรียน การสอนในครั้งต่อไปและ 3) การวัดผลและประเมินผล หลังจากสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทั้ง 2 ชั่วโมง จากนั้นผู้วิจัยได้ให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมายทำแบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและแบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนหลังเรียน เพื่อเป็นการวัดผลและประเมินผลการพัฒนาที่เกิดขึ้น สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลในประเด็นที่ศึกษาดังต่อไปนี้

1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ คือ ด้านความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการคำนวณร้อยละ (%) เพื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด และด้านความพึงพอใจของนักเรียน ทำการวิเคราะห์แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนโดยใช้การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งให้นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากขึ้นไปและ 2) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบบันทึกผลการจัดการเรียนรู้แบบบันทึกความคิดเห็นของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู และแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน ใช้บันทึกข้อมูลที่ได้จากการสังเกตและร่วมทำกิจกรรมการเรียนการสอน โดยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาปัญหา อุปสรรคและข้อสรุปเพื่อหาแนวทางแก้ไข และปรับปรุงพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนในการดำเนินการครั้งต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยใช้วิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ จำนวน 18 แผน ประกอบด้วย ขั้นตอนการสอน 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นสร้างความสนใจด้วยการอ่านข้อความที่กำหนดให้ โดยอ่านบทร้อยกรองแล้วกระตุ้นด้วยคำถาม ฟังเพลง ดูภาพ ตัวละคร แสดงบทบาทสมมติ ดูภาพสุภาพิต อ่านหนังสือพิมพ์ ดูละคร 2) ขั้นสำรวจและค้นหา โดยการค้นหาข้อมูลจากใบงานที่กำหนดให้ทำ จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย คือจากหนังสือเรียนภาษาไทย ชุดวรรณคดีวิจักษ์ วิวิธภาษา ห้องสมุด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ห้องสมุดโรงเรียน อินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นและเป็นการเรียนรู้ที่อิสระทำให้ผลงานที่ได้มีความหลากหลาย 3) ขั้นอธิบาย และลงข้อสรุปเป็นการกระตุ้นด้วยคำถาม นักเรียนและครูอภิปรายร่วมกัน นักเรียนสรุปผลแล้วนำเสนอผลงานด้วยวิธีการที่หลากหลาย 4) ขั้นขยายความรู้ โดยการศึกษาใบความรู้แล้วสรุปเป็นแผนภาพความคิด ทำใบงาน 5) ขั้นการประเมินและนำเสนองาน ทำใบงานและทดสอบหลังจากผู้วิจัยสอนครบ 18 แผน ผู้วิจัยใช้แบบทดสอบเพื่อวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณกับนักเรียนจำนวน 32 คน เป็นแบบเลือกตอบปรนัย 4 ตัวเลือกจำนวน 20 ข้อ

ตารางที่ 1 แสดงคะแนนความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3/2 หลังจากการเรียนรู้ ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการสอน แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5Es) และ คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI)

จำนวนนักเรียน (คน)	คะแนนเต็ม (คะแนน)	คะแนนเฉลี่ย (คะแนน)	ร้อยละของ คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	นักเรียนที่ผ่านเกณฑ์	
					จำนวน (คน)	ร้อยละ
32	60	48.07	80.12	2.99	28	87.50

จากตารางที่ 1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5Es) และคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) พบว่า มีคะแนนความสามารถด้านการอ่านเฉลี่ย 48.07 จากคะแนนเต็ม 60 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 80.12 ของนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 87.50

1. เพื่อพัฒนาผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) รายวิชาภาษาไทย มาตรฐาน ท 1.1 ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5Es) และคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้มีคะแนนเฉลี่ย เพิ่มสูงขึ้นร้อยละ 10

หลังจากผู้วิจัยได้ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5Es) และคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) จำนวน 18 แผน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 มีการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) รายวิชาภาษาไทย โดยผู้วิจัยเลือกมาตรฐาน ท1.1 ซึ่งเป็นสาระที่ 1 การอ่าน โดยเปรียบเทียบก่อนการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้

วิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5Es) และคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) ซึ่งเป็นนักเรียนในปีการศึกษา 2562 และหลังใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5Es) และคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) ซึ่งเป็นนักเรียนในปีการศึกษา 2563 ดังปรากฏผลในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินัยพื้นฐาน (O-NET) รายวิชาภาษาไทย มาตรฐาน ท 1.1 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ปีการศึกษา	จำนวนผู้สอบ (คน)	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ร้อยละที่เพิ่มขึ้น
นักเรียนก่อนการใช้ชุดกิจกรรม ปีการศึกษา 2562	85	42.65	17.69	ร้อยละ
นักเรียนหลังก่อนการใช้ชุดกิจกรรมการศึกษา 2563	73	55.48	21.11	30.08

จากตารางที่ 2 แสดงคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินัยพื้นฐาน (O-NET) รายวิชาภาษาไทย มาตรฐาน ท 1.1 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนปีการศึกษา 2562 ซึ่งเป็นนักเรียนก่อนการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5Es) และคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) มีจำนวน 85 คน มีคะแนนเฉลี่ย 42.65 คะแนน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 17.96 และนักเรียนปีการศึกษา 2563 ซึ่งเป็นนักเรียนหลังการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) ร่วมกับวิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5Es) มีจำนวน 73 คน มีคะแนนเฉลี่ย 55.48 คะแนน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 21.11 โดยคะแนนเฉลี่ยปีการศึกษา 2563 มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2562 เป็นจำนวนร้อยละ 30.08 สูงกว่าวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

2. เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5Es) และคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้มีจำนวนนักเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม

หลังจากผู้วิจัยได้ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5Es) และคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) 18 แผน ผู้สอนได้ทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยชนิดปรนัยแบบเลือกตอบ จำนวน 20 ข้อ แบบอัตนัยจำนวน 2 ข้อ รวม 22 ข้อ 30 คะแนน ดังปรากฏผลในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น และคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI)

จำนวนนักเรียน (คน)	คะแนนเต็ม (คะแนน)	คะแนนเฉลี่ย (คะแนน)	ร้อยละของ คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	นักเรียนที่ผ่านเกณฑ์	
					จำนวน (คน)	ร้อยละ
32	30	26.93	26.93	2.83	29	87.50

จากตารางที่ 3 พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5Es) และคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เฉลี่ย 26.93 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 73.86 นักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 87.50

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5Es) และคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ผู้วิจัยสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อวิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ วิชาภาษาไทยโดยใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับจำนวน 19 ข้อ มี 3 ด้าน คือด้านผู้สอน ด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในห้องเรียน และด้านกระบวนการเรียนของนักเรียนปรากฏผลดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 ที่ผ่านการเรียนรู้วิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5Es) และคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI)

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ		
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
ด้านผู้สอน			
1. ครูทบทวนความรู้เดิมเพื่อเชื่อมโยงกับกิจกรรมการเรียนรู้ใหม่	4.62	0.61	ดีมาก
2. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้วางแผนและสืบค้นข้อมูลด้วยตนเอง	4.72	0.87	ดีมาก
3. ครูจัดกิจกรรมให้ได้ปฏิบัติจริงจากสื่ออุปกรณ์หรือของจริงที่หาได้ง่าย	4.32	1.01	ดีมาก
4. ครูคอยให้คำแนะนำและเป็นที่ปรึกษาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.71	0.43	ดีมาก
เฉลี่ย	4.59	0.73	ดีมาก
ด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในห้องเรียน			
1. มีการจัดกิจกรรมโดยเน้นการทำงานเป็นกลุ่ม	4.71	0.44	ดีมาก
2. ห้องเรียนมีความเหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้	4.57	0.55	ดีมาก
3. ห้องสมุดแหล่งเรียนรู้เพียงพอเหมาะสมต่อการสืบค้นข้อมูล	4.13	0.98	ดีมาก
4. ห้องเรียนมีแสงสว่าง สภาพภายในห้องเรียนมีความเหมาะสมต่อการเรียนรู้	4.02	1.04	ดีมาก

5. วัสดุ สื่อ อุปกรณ์ภายในห้องเรียนมีความเหมาะสมต่อการใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.96	0.78	ดีมาก
เฉลี่ย	4.48	0.76	ดีมาก

ตารางที่ 5 ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 ที่ผ่านการเรียนรู้วิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5Es) และคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI)

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ		
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
ด้านกระบวนการเรียนการสอนของนักเรียน			
1. นักเรียนสามารถสืบเสาะแสวงหาความรู้ในสถานการณ์ใหม่ ๆ และปัญหาใหม่ๆ ได้อย่างอิสระ	4.17	0.91	ดีมาก
2. นักเรียนมีความกระตือรือร้นต่อกิจกรรมและการเรียนเรื่องต่าง ๆ ในกิจกรรมการเรียนรู้	4.91	1.14	ดีมาก
3. นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระทั้งในการศึกษาและนำเสนอผลงาน	4.81	0.65	ดีมาก
4. นักเรียนมีความภาคภูมิใจในความสำเร็จของกลุ่มที่เกิดจากการ ที่นักเรียนได้มีส่วนช่วยทำให้เกิดความสำเร็จ	4.73	0.53	ดีมาก
5. นักเรียนสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายได้สมบูรณ์ตรงตามเวลาที่กำหนด	4.85	0.13	ดีมาก
6. นักเรียนมีทักษะและลงมือปฏิบัติกิจกรรมสืบเสาะหาความรู้	4.76	0.24	ดีมาก
7. นักเรียนได้ทำงานและเรียนเป็นกลุ่มมีโอกาสได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้และได้รับความรู้เพิ่มขึ้นจากเพื่อน	4.71	0.30	ดีมาก
8. นักเรียนสามารถออกแบบ วางแผนและจัดระบบการทำงานได้	4.67	0.42	ดีมาก
9. การค้นพบตนเองทำให้เกิดแรงจูงใจมากกว่าการเรียนแบบท่องจำ	4.97	0.21	ดีมาก
10. นักเรียนสามารถขยายความคิดอย่างต่อเนื่องไปสู่การเขียนสรุป	4.10	0.86	ดีมาก
เฉลี่ย	4.67	0.54	ดีมาก
เฉลี่ยโดยรวม	4.68	0.67	ดีมาก

จากตารางที่ 6 พบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5Es) และคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านผู้สอนมีค่าเฉลี่ย 4.59 มีส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน 0.73 แปลผลอยู่ในระดับดีมาก โดยนักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุดในข้อย่อยที่ 2 คือ ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้วางแผนและสืบค้นข้อมูลด้วยตนเอง ด้านบรรยากาศและ

สิ่งแวดล้อมในห้องเรียน มีค่าเฉลี่ย 4.48 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.76 แปลผลอยู่ในระดับดีมาก โดยนักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุดในช่วงข้อที่ 1 คือมีการจัดกิจกรรมโดยเน้นการทำงานเป็นกลุ่ม และด้านกระบวนการเรียนการสอนของนักเรียนมีค่าเฉลี่ย 4.67 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.54 แปลผลอยู่ในระดับดีมาก โดยนักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุดในช่วงข้อที่ 2 คือ นักเรียนมีความกระตือรือร้นต่อกิจกรรมและการเรียนเรื่องต่าง ๆ ในกิจกรรมการเรียนรู้ โดยมีค่าเฉลี่ยโดยรวม 4.68 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.67 แปลผล อยู่ในระดับดีมาก แสดงให้เห็นว่าวิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้สามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สร้างความพึงพอใจต่อนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 ได้เป็นอย่างดี

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณวิชาภาษาไทย และความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 โรงเรียนสนามบิน อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5Es) และคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) ดังนี้

1. ความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5Es) และคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) ผลจากการวิจัยจากนักเรียนจำนวน 32 คน นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 48.07 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.99 คิดเป็นร้อยละ 80.12 และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ 28 คน คิดเป็นร้อยละ 87.50 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ที่เป็นเช่นนี้เพราะวิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ทำให้นักเรียนได้ทำงานร่วมกันอย่างอิสระ ลงมือปฏิบัติงาน แก้ปัญหา ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากสื่อ เพื่อนและครู มีโอกาสฝึกทักษะต่าง ๆ เช่น ทักษะการคิด การสังเคราะห์ การสังเกต การค้นคว้า การจดบันทึก การสรุปความรู้ต่าง ๆ นักเรียนมีความสามัคคี ร่วมกันแสดงความคิดเห็นหรือมีความกระตือรือร้นมีการวางแผนการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ มีวิธีการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ นำเสนอข้อมูลด้วยวิธีการที่หลากหลาย นักเรียนได้มีโอกาสสร้างความสัมพันธ์ แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดกับเพื่อนๆ จากการทำกิจกรรมต่าง ๆ นักเรียนนำความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ส่งผลให้นักเรียนมีทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณในระดับที่สูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของลัดดา ไชว์พันธุ์ (2542) ได้ทำวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่สอนด้วยวิธีการสอนกระบวนการทางวิทยาศาสตร์กับวิธีการสอนตามคู่มือครู สอดคล้องกับสมจิต บุญคงเสน (2549) ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยกลวิธีสืบสอบที่มีต่อความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณและความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และเปรียบเทียบความสามารถ ในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ พบว่าความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสามารถพัฒนาให้สูงขึ้นได้ขึ้นอยู่กับการจัดกิจกรรมการสอนของครู โดยใช้กลวิธีสืบสอบ กลวิธีทางวิทยาศาสตร์เมื่อ

นำไปเปรียบเทียบกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 พบว่า การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ นั้นช่วยให้นักเรียน เกิดสมรรถนะสำคัญในด้านความสามารถในการแก้ปัญหา ซึ่งเป็นสมรรถนะที่สำคัญในการดำรงชีวิตและอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนได้ฝึกสมรรถนะด้านความสามารถในการสื่อสาร สามารถใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึกและทัศนะของตนเองให้ผู้อื่นรับทราบได้อย่างมีประสิทธิภาพได้ฝึกสมรรถนะด้านความสามารถ ในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดอย่างสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ ฝึกสมรรถนะด้านความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต การทำงาน การอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมซึ่งสังเกตได้จากกิจกรรมกลุ่มในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ รวมถึงได้ฝึกสมรรถนะด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ทั้งในการสืบค้นข้อมูล การใช้สื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ ในการจัดการเรียนรู้ และเมื่อพิจารณาถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ หลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะที่เป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูผู้สอน ต้องมีบูรณาการสอดแทรกให้เกิดในการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะ หาความรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 โรงเรียนสนามบิน อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น จะเห็นได้ว่าสามารถช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังกล่าว เช่น นักเรียนมีวินัยในการเรียน มีความใฝ่เรียนรู้กระตือรือร้นในการเรียน มีความมุ่งมั่นในการที่จะทำงานต่าง ๆ ให้ประสบความสำเร็จมีจิตสาธารณะที่จะช่วยเหลือผู้อื่น เป็นต้น ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การจัดการเรียนการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ช่วยตอบสนองเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาคุณภาพนักเรียนและมีขั้นตอนที่สอดคล้องกับสมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับนักเรียนคือความสามารถในการสื่อสารและความสามารถในการคิดตรงกับขั้นอธิบายและลงข้อสรุป ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตตรงกับขั้นสำรวจและค้นหา ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป และขั้นขยายความรู้ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีตรงกับขั้นสำรวจค้นหาและขั้นอธิบายและลงข้อสรุป

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย และผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 หลังจากการเรียนรู้ ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5Es) และคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) ผู้สอนได้ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยแบบทดสอบปรนัยเลือกตอบจำนวน 20 ข้อ แบบอัตนัย จำนวน 2 ข้อ รวม 22 ข้อ พบว่า จากนักเรียนจำนวน 32 คน มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ย 26.93 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 73.86 นักเรียนที่ผ่าน เกณฑ์จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 87.50 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ที่เป็นเช่นนี้เพราะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างอิสระ รู้จักจัดระบบความคิด จับประเด็นเนื้อหา จำแนกเนื้อหาว่าเนื้อหาตอนใดสำคัญ และเขียนสรุปได้อย่างมีเหตุผลเมื่อนักเรียนได้ฝึกปฏิบัติบ่อย ๆ ทำให้นักเรียนเกิดความมั่นใจอยากเรียนรู้ตลอดเวลาและได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ทำให้จดจำความรู้ได้นาน

3. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5Es) และคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) นักเรียนมีความพึงพอใจโดยรวมในระดับมาก เมื่อพิจารณาทั้ง 3 ด้าน พบว่า อยู่ในระดับความพึงพอใจดีมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านผู้สอน มีค่าเฉลี่ย .59 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.73 แปลผลอยู่ในระดับดีมาก โดยนักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุดในข้อย่อยที่ 2 คือ ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้วางแผนและสืบค้นข้อมูลด้วยตนเอง ด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในห้องเรียน มีค่าเฉลี่ย 4.48 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.76 แปลผลอยู่ในระดับดีมาก โดยนักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุดในข้อย่อยที่ 1 คือ มีการจัดกิจกรรมโดยเน้นการทำงานเป็นกลุ่ม และด้านกระบวนการเรียนการสอนของนักเรียน มีค่าเฉลี่ย 4.67 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.54 แปลผลอยู่ในระดับดีมากมีโอกาสได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้และได้รับความรู้เพิ่มขึ้น ซึ่งอยู่ในระดับความพึงพอใจเป็นกลุ่ม มีโอกาสได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้และได้รับความรู้เพิ่มขึ้นจากเพื่อนซึ่งอยู่ในระดับความพึงพอใจมากทุกด้านแสดงให้เห็นว่าวิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนวิชาภาษาไทยในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้เพราะมีการสืบค้นข้อมูลวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบมีอิสระในการแสวงหาความรู้และการนำเสนอผลงาน มีการทำงานเป็นกลุ่มได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนภายในกลุ่มและการเรียนรู้ด้วยตนเองทำให้เกิดแรงจูงใจเกิดความกระตือรือร้นที่จะเรียนและเกิดผลเป็นความพึงพอใจ

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวิจัย อันเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ศึกษาหรือมีความสนใจที่จะนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5Es) และคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) ไปใช้ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะที่พบจากการวิจัย

1.1) จากผลการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5Es) และคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) เพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติควรมีความยืดหยุ่นในเรื่องของเวลาปรับตามความเหมาะสม ให้นักเรียนในการทำใบกิจกรรมให้เหมาะสมกับความยากง่ายของใบงาน เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และมีปฏิสัมพันธ์มากขึ้นในระหว่างดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน

1.2) จากผลการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5Es) และคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) ในขั้นการนำเสนอสถานการณ์ปัญหา ปัญหาของผู้วิจัยนั้นนักเรียนจะไม่สามารถแสดงความคิดเห็นได้ หากสิ่งที่อ่านนั้นไม่น่าสนใจและไม่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันของ

นักเรียน ดังนั้นควรเลือกประเด็นที่น่าสนใจและเป็นเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของนักเรียน เพราะจะทำให้นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นและนำไปสู่กระบวนการทำงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มได้ดี

1.3) จากผลการวิจัยพบว่า สื่อที่ใช้สร้างสถานการณ์ปัญหา ควรนำสื่อวีดิทัศน์ ภาพเคลื่อนไหว มาใช้เพื่อดึงดูดความสนใจของนักเรียนมากยิ่งขึ้น การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) เพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอในการจัดการการเรียนการสอน

1.4) จากผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ควรนำเอารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับวิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5Es) ไปประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอน ทั้งนี้เพราะวิธีการสอนดังกล่าวจะช่วยขจัดปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ในการเรียนของนักเรียน เช่น การไม่กล้าแสดงออก ความเฉื่อยชาในการเรียน ดังนั้นควรนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรายวิชาภาษาไทย เนื่องจากบทบาทของครูจะไม่จำกัดความคิดของนักเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดอย่างอิสระ แสดงออกความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1) จากผลการวิจัยพบว่า กระบวนการสอนอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นทักษะที่น่าสนใจและสามารถเชื่อมโยงไปยังทักษะด้านอื่นๆ หรือความสามารถในด้านอื่นๆ ได้ ดังนั้นการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาตัวแปรต่างๆ เช่น ความสามารถในการแก้ปัญหา ความคิดอย่างมีเหตุผล การใช้เหตุผล ทักษะการคิดวิเคราะห์ เป็นต้น

2.2) จากผลการวิจัยพบว่า การดำเนินกิจกรรมกลุ่มนักเรียนยังมีความวิตกกังวลและยังขาดความมั่นใจในการทำงาน ส่วนใหญ่นักเรียนที่เก่งจะทำงานที่ได้รับมอบหมายเพียงคนเดียว ขาดการร่วมมือกันในการทำงานเป็นทีม ดังนั้นการวิจัยครั้งต่อไปควรนำการจัดการเรียนการสอนแบบกลุ่มร่วมมือหรือร่วมมือกันเรียนรู้ (Cooperative Learning) มาประยุกต์ใช้ร่วมกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิด อย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะกระบวนการกลุ่ม เพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพการเรียนรู้ ของนักเรียนแต่ละคน และสนับสนุนให้มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

2.3) จากผลการวิจัยพบว่า ควรส่งเสริมให้ครูพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับวิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5Es) ในเนื้อหาสาระการเรียนรู้อื่นๆ และระดับชั้นอื่นๆ ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ลัดดา ไชว์พันธุ์. (2542). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ด้านการอ่าน อย่างมี
วิจรรย์ญาณของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่สอนด้วยวิธีสอนกระบวนการทางวิทยาศาสตร์กับ
วิธีสอนตามคู่มือครู. กรุงเทพมหานคร: ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย.
- สมจิต บุญคงเสน. (2549). ผลของการสอนภาษาไทยด้วยกลวิธีสืบสอบที่มีต่อความสามารถในการคิดอย่างมี
วิจรรย์ญาณและความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจรรย์ญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6.
กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุชาติ วรรณขาว. (2549). การใช้ยุทธศาสตร์เมตาคอกนิชันในการสอนอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีวิจรรย์ญาณ
สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสกลนคร. ขอนแก่น:
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุพิน บุญชูวงศ์. (2538). หลักการสอน. กรุงเทพมหานคร: สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- อรอนงค์ ตั้งก่อเกียรติ. (2552). ผลงานวิจัยทางภาษาไทยของนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาวิชา
ภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร สถาบันวิจัย
และพัฒนา.
- Joyce, B., & Weil, M. (1980). *Models of teaching*. New Jersey: Prentice-Hall.